

Blogger Rado Hoppej sa okrem propagácie domáceho turizmu venuje aj ekológii. V rozhovore popisuje svoje pocity pred nasťahovaním sa do Petržalky a realitou, ktorú u nás vníma.

Máme veľký podiel na tom, ako dlho bude ešte Zem Zemou

Číslo 4/2022 | Ročník 4 | Apríl 2022 | petrzalka.sk

Ekológia u nás

Petržalka už dávno nie je betónová džungľa

FOTO: Ivana Vrabľová

Editoriál:

Apríl - mesiac bláznov? Ale no tak...

Už od pradávna nosí apríl nelichotivý prívlastok - mesiac bláznov. Ale neprávom! Znamenalo by to, že práve v tomto období sa nepričetní oblečú do gala a vyburia sa do sýtosti, pretože sa to od nich očakáva. Nielen apríl je však hrozbou. Ak by bol, tak by sa pospolitost' „normálnych“ pripravovala voči bláznom zasiahnuť. Blázon ale nepozerala na kalendár a nevyklopkáva si posledné doby pri zvuku metro-nómu, utierajúc si tečúcu slinu po

brade. Potichu si mädli ruky a začne besniť, kedy sa mu zachce. A hoci máme obdobie veľkonočných sviatkov v tesnom závese za sebou, zmŕtvychvstanie z masových hrobov sa, bohužiaľ, nekoná.

Kristína Nemcová
zodpovedná redaktorka
novín Naša Petržalka

Odpad pod hladinou vôd

Čo všetko sú ľudia schopní zahodiť do vody? A aké náročné je miestne vody potom čistiť? Skupina potápačov sa zdôverila so zážitkami, ktoré nadobudli.

STR. 14

Čierne skládky - čo s nimi?

Stále aktuálnym a pretrvávajúcim problémom ochrany životného prostredia sú nelegálne skládky. Hoci sa ekologické povedomie ľudí zvýšilo, zbavenie sa odpadu legálnym spôsobom nie je vždy samozrejmosťou.

STR. 17

Veľká noc u nás predtým a dnes

Zvyky v Petržalke ovplyvňoval najmä režim. Aké zvyky mali naši rodičia, prarodičia či ešte staršie pokolenia?

STR. 2-3, 6-7

Rozhovor s Ľubošom Kačírkom: Veľká noc v Petržalke: Aká bola kedysi?

Veľká noc sa ako v minulosti, tak aj v súčasnosti spája so šibačkou a oblievačkou. Medzi jej vnímaním v jednotlivých obdobiach však môžeme badať rozdiely. V Petržalke ju ovplyvňoval najmä režim, v ktorom sa naša krajina nachádzala.

Milovník dejín doc. Mgr. Ľuboš Kačírek, PhD. je petržalským poslancom, no okrem toho sa roky profesionálne venuje histórii a muzeológii. V súčasnosti pôsobí na Katedre etnológie a muzeológie Univerzity Komenského a zároveň v Múzeu dopravy v Bratislave. Ako učiteľ si predsavzal, že svojim žiakom nebude predávať len teoretické skúsenosti, no privedie ich aj k možnostiam získavať najmä tie praktické. Jeho študenti v spolupráci s Miestnou knižnicou Petržalka pripravili sedem výstav o dejinách Petržalky. O tradíciách samotných či tradíciách, ktoré panovali priamo v Petržalke, má široké vedomosti, o ktoré nie je skúpy sa podeliť.

Ako vznikli naše veľkonočné tradície a čo majú symbolizovať?

Veľkonočné sviatky sú spojené s udalosťami popísanými v Novom zákone, ukrižovaním a vzkriesením Ježiša Krista. Nadväzujú však na staršie, predkresťanské tradície, ktoré sa oslavovali v jarnej obdobi. Je to oslava znovuzrodenia života – po zime sa príroda opäť prebúdzá k životu. Určenie

termínu sviatku sa riadi lunárnym kalendárom. Veľkonočná nedeľa je nedeľa po prvom splne mesiaca po jarnej rovnodennosti.

Veľkonočné obdobie sa začína sa Popolcovou, tiež nazývanou Škaredou stredou, spojenou s pomazaním čela popolom v kostole. Popolcovou stredou končia fašiangy a začína sa 40-dňový pôst.

Samotný veľkonočný týždeň sa začína Kvetnou nedeľou a končí Veľkonočnou nedeľou. S Veľkou nocou sa spája zeleň – svätenie bahniatok na Kvetnú nedeľu, na Zelený štvrtok konzumujeme jedlá, v ktorých dominuje zelená farba, u nás hlavne špenát s vajíčkami, ktoré je ďalším symbolom nového života či pletieme korbáče z vrby. Biela sobota zasa odká-

zuje na veľké jarne upratovanie, v tradičnom vidieckom prostredí sa bieli interiér vápnom. **Z predkresťanských čias pochádza rituál, ktorý je spojený s vierou v ozdravujúcu silu čistej vody, ako umývanie sa v studničkách a potokoch či polievanie na Veľkonočný pondelok.**

Aké boli veľkonočné zvyky v Petržalke?

Ako je známe, pôvodná Petržalka sa výrazne rozvíjala od konca 19. storočia do konca 30. rokov 20. storočia, kedy sa stala najväčšou dedinou Československa a mala takmer 15-tisíc obyvateľov. Bola multikultúrna, obývali ju príslušníci rozličného etnického a náboženského pôvodu. Pred rokom 1918 dominovalo nemecké, v medzivoj-

novom (česko)slovenské obyvateľstvo, z náboženského pohľadu prevažne katolíci. Z toho vyplýva, že novoprichádzajúce obyvateľstvo si do Petržalky prinášalo svoje tradície, ktoré boli v základe rovnaké, líšili sa len mierne.

Ako prebiehali veľkonočné sviatky v tomto období nám zanechal vo svojich spomienkach Jaroslav Gustafik. Dominantný bol duchovný rozmer, cirkevné obrady do roku 1932 prebiehali pri starom barokovom kostolíku, potom už v Kostole povýšenia Svätého Kríža na Daliborovom námestí. Na Bielu sobotu sa konala procesia a na poludnie sa ozvali zvony, ktoré ohlasovali zmŕtvychvstanie Ježiša. V nedeľu sa stretla rodina a v pondelok vyrazili mládenci s korbáčmi a vedrami za dievčatami.

tské ihrisko pri Draždiaku | FOTO: Kristína Nemcová

Výstavba sídliska a zánik pôvodnej obce v 70. a 80. rokoch znamenala zánik i jej tradícií. Nahradilo ju 100-tisícové sídlisko s novými obyvateľmi zo všetkých kútov vtedajšieho Československa. A navyše, v období socializmu bola duchovná stránka Veľkej noci potlačená do úzadia a podporovala sa skôr ľudová tradícia Veľkonočného pondelka spojená so šibačkou a oblievačkou. V Petržalke vznikli v tomto období napríklad folklórne súbory Hájenka, Lúčka a Poleno, ktoré vo svojich programoch prezentujú aj veľkonočné tradície. Najčastejšie navštevovaným miestom Petržalčanov bola v minulosti i súčasnosti Marianka a jej križová cesta.

ROZHOVOR

Foto: Súkromný archív Vlasty Nemcovej

Po roku 1989 sa obyvatelia opäť vrátili k duchovnej stránke Veľkej noci, na území Petržalky bolo postavených viacero kostolov, vďaka čomu sa obnovil náboženský charakter sviatku. Na začiatku 90. rokov vznikla tradícia Križovej cesty mladých po Petržalke, ktorú organizovali saleziáni na Daliborovom námestí v predvečer Veľkého piatku. V rámci cesty sa konali zastavenia na viacerých miestach, na ktorých sa stali v Petržalke nejaké tragické udalosti.

„Výstavba sídliska a zánik pôvodnej Petržalky znamenala zánik pôvodnej obce i jej tradícií.“

Myslíte, že súčasná generácia tradície dodržiava alebo skôr nie a tradície zanikajú?

Ako v každej spoločnosti, časť jej príslušníkov dodržiava tieto náboženské tradície, časť nie. Na Vianoce a Veľkú noc navštevuje kostoly výrazne viac populácie ako cez bežný rok. V predpandemickom období sa zvyšoval počet obyvateľov, ktorí veľkonočné dni využili na lyžovačky či zájazdy doma a v zahraničí. Domácnosť,

kde by chýbala veľkonočná výzdoba, ako košík s kraslicami, je však skôr výnimka. Aj keď sa v súčasnosti 40-dňový pôst už veľmi nedodržiava, na Popelcovú stredu a Veľký piatok ho prevažná časť obyvateľov drží. A na Zelený štvrtok, ak si aj nedáme špenát s vajčkom, isto v našom obede nechýba niečo zelené. Takisto sa u nás výrazne uchováva jeden zo základných rozmerov sviatku, a to stretávanie sa rodiny či návštevy.

Ako tradície udržiavať, prípadne prinavrátiť?

V prvom rade je veľmi dôležité, aby sme si uvedomovali duchovný rozmer tohto sviatku a nebrali ho len ako pár dní dovolenky či prázdnin navyše. Predovšetkým cirkevné združenia a záujmové spolky venujú veľkú pozornosť udržiavaniu týchto tradícií, a to jednak náboženských, ale aj ľudových, spojených hlavne s oblievačkou a šibačkou. Pôvodne bola šibačka spojená so stredoslovenským a západoslovenským, v súčasnosti sa obe tieto tradície vykonávajú súbežne.

Majú súčasné symboly Veľkej noci, ktoré môžeme vidieť v obchodoch, niečo spoločné s tými našimi slovenskými, tradičnými, alebo vidíte rozdiel?

Ako to už býva, stretávame sa s kvalitnými výrobkami domácich majstrov, ale i rôznymi „fejkami“.

Ak chceme mať doma nejaký výrobok „zaručene pôvodný“, odporúčam navštíviť predajne Ústredia ľudovomeleckej výroby či populárne Dni majstrov ÚĽUV-u, kde svoje výrobky, ako napríklad kraslice, predávajú skúsení a praví odborníci. Alebo možno tiež navštíviť rôzne podujatia zamerané na domácu remeselnú výrobu.

V súčasnosti sa stretávame s výrazným záujmom o ľudové prejavy v nepôvodnom kontexte – v tejto súvislosti sa používa výraz folklorizmus. Napríklad využitie čičmianskych motívov u našich reprezentantov na olympijských hrách, mnohé suveníry v rámci komerčných záujmov tiež využívajú rôzne prvky ľudovej kultúry.

Máte nejaké spoločenské pranie?

V súčasnej, veľmi náročnej dobe, potrebujeme predovšetkým nájsť vnútorný pokoj a hľadať skutočné hodnoty, sústrediť sa na to, čo nás spája. Hlavne nepodliehajte nepodloženým informáciám, nehľadajte za rozhodnutiami, ktoré nás majú chrániť, zlý úmysel nadriadených. Overujme si, ak sa k nám dostane „zaručená informácia“, ktorú chcú údajne pred nami zatajiť, ktorú si je však spravidla ťažké skontrolovať. „Mesiášov“ bolo vždy veľa, Ježiš Kristus je jediný.

Kristína Nemcová

Zber kuchynského bioodpadu je Bratislava povinná zaviesť **najneskôr k 1. januáru 2023**. Z údajov z roku 2020 vyplýva, že jeden obyvateľ Bratislavy vyprodukuje v priemere až 120 kilogramov bioodpadu z kuchyne. Aktuálne ide v Bratislave o takmer 60-tisíc ton kuchynského odpadu ročne.

Cieľom opatrenia je znížiť, ideálne odstrániť kuchynský bioodpad zo zmesového komunálneho odpadu – ten tvorí **20 – 25 % objemu čiernych zberných nádob**. Spolu so záhradným odpadom je to až 45 % komunálneho odpadu. Ak zozbierame tento druh odpadu zvlášť, môžeme ho spracovať a opätovne **vrátiť do pôdy ako hodnotný kompost**. Obyvatelia približne 90 domácností bytového domu by tak mohli za rok vytriediť také množstvo kuchynského bioodpadu, ktoré by postačovalo na obohatenie jedného hektára pôdy.

Na takejto zelenej ploche **môže vyrásť približne 40 – 70 ton mrkvy alebo 30 ton melónov**. Triedením kuchynského bioodpadu znižujeme objem umelých hnojív na našich poliach a podporujeme rozvoj cirkulárnej ekonomiky – odpad používame ako zdroj. Preto je dôležité, aby ste sa do zberu zapojili aj vy.

Ako bude prebiehať distribúcia košíkov a kompostovateľných vreciek na zber kuchynského bioodpadu v Petržalke?

Všetky domácnosti zapojenej mestskej časti dostanú bezplatne jeden **10 l odvetrávací kuchynský košík** (rodinné domy aj **20 l hneď zbernú nádobu označenú nálepkou** „kuchynský biologicky rozložiteľný odpad“), certifikované **kompostovateľné vrecká na 12 mesiacov v počte 150 ks** (2-3 vrecká na týždeň) a **informačný leták**.

Domácnostiam v **rodinných domoch bude spoločnosť OLO roznášať balíčky** na zber kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu od dverí k dverám a bude ich o čase distribúcie vopred informovať SMS-kou. Prevzatie balíčka je potrebné potvrdiť podpisom. Ak sa nemôže dostaviť vlastník nehnuteľnosti, prineste so sebou

vyplnené splnomocnenie (nemusí byť potvrdené notárom), ktoré nájdete na www.petrzalka.sk.

Distribúcia v bytových domoch prebehne **v súčinnosti so správcovskými spoločnosťami**. Obyvateľom bytových domov budú balíčky na zber kuchynského biologicky rozložiteľného odpadu odovzdávať distribučné skupiny spoločnosti OLO na určených miestach pred bytovkami. Obyvatelia budú informovaní o čase a mieste distribúcie oznamom na vchodových dverách do bytovky.

Všetky potrebné informácie sa obyvatelia dozvedia od vyškoleného personálu spoločnosti OLO pri osobnom prevzatí. Ak si nemôžete prevziať balíček počas distribúcie, **môžete si ho vyzdvihnúť v distribučných centrách**.

Zoznam distribučných centier v Petržalke

Zoznam distribučných centier, kde si môžete prevziať balíček s kompostovateľnými vreckami, odvetrávacím kuchynským košíkom a informačným letákom, ak vás kolegovia z OLO nezastihnú doma, zverejníme už čoskoro.

Harmonogram distribúcie počas mája a júna

Adresná distribúcia balíčkov bude v Petržalke prebiehať od 11. mája do 8. júna a všetky dôležité informácie vrátane harmonogramu distribúcie nájdete už čoskoro na www.petrzalka.sk/kuchynskyodpad a tiež na www.OLO.sk/kbro.

Ako na triedenie kuchynského bioodpadu?

Obyvatelia rodinných domov budú kuchynský bioodpad triediť do kompostovateľného vrecka umiestneného v 10 l kuchynskom košíku. Po naplnení vrecko zauzlia a umiestnia ho do 20 l hneď zbernej nádoby označenej nálepkou „kuchynský biologicky rozložiteľný odpad“. Iba túto 20 l zbernú nádobu budú vykladať na obvyklé odvozné miesto zmesového odpadu v deň odvozu do 7:00 hod. Nevykladajte 10 l kuchynský košík, ten slúži na zber odpadu priamo v kuchyni.

Obyvatelia bytových domov budú kuchynský bioodpad triediť do kompostovateľného vrecka

Zber bioodp

Hlavné mesto v spolupráci so spoločnosťou kuchynského bioodpadu v našej mestskej ako hodnotný kompost.

umiestneného v 10 l kuchynskom košíku. Po naplnení vrecko zauzlia a vynesú ho do 120 l alebo 240 l hneď zbernej nádoby (podľa počtu obyvateľov v bytovom dome) označenej nálepkou „kuchynský biologicky rozložiteľný odpad“, ktorá bude umiestnená v blízkosti bytového domu na obvyklom mieste kontajnerového stojiska.

Čo patrí a čo nepatrí do kompostovateľných vreciek na kuchynský bioodpad?

Kompostovateľné vrecká nesmú byť skladované vo vlhkom a teplom prostredí, na priamom slnku, ani pri extrémnych podmienkach. Môže

dôjsť k ich znehodnoteniu alebo rozkladu.

Prosíme, majte tiež na pamäti, že kuchynský bioodpad vo vašich domácnostiach je vhodné začať triediť **najskôr týždeň pred prvým zberom**. Predídete tak zápachu a vytekaniu bioodpadu zo zberného košíka.

Ako bude prebiehať zber kuchynského bioodpadu?

Zber kuchynského bioodpadu v mestskej časti Bratislava-Petržalka bude prebiehať podľa harmonogramu, ktorý zverejníme už čoskoro. Harmonogram distribúcie košíkov a zberných nádob bude zverejnený

kuchynského adu aj v Petržalke

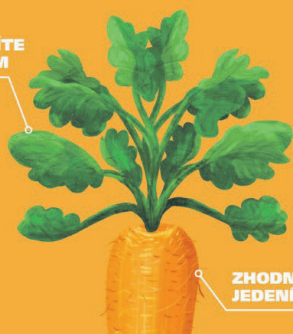
u Odvoz a likvidácia odpadu a.s. (OLO) a mestskou časťou Bratislava - Petržalka zavádza zber
časti. Ak zozbierame tento druh odpadu zvlášť, môžeme ho spracovať a opätovne vrátiť do pôdy

a priebežne dopĺňaný na webe mest-
skej časti aj OLO.

Zber kuchynského bioodpadu
bude prebiehať počas celého roka.
V období od začiatku marca do
konca novembra bude realizovaný
2x do týždňa. V období od začiatku
decembra do konca februára
bude 1x do týždňa. Pridajte
sa k zberu kuchynského bio-
odpadu a staňte sa súčasťou
prechodu na cirkulárnu eko-
nomiku. Chránite tak spolu s nami
životné prostredie znížením objemu
zmesového odpadu v našom hlav-
nom meste.

OLO, MČ Petržalka

ZHODNOTÍTE
TRIEDENÍM

ZHODNOTÍTE
JEDENÍM

**UŽ ŽIADNE
NEVYUŽITÉ
ZVYŠKY!**

FOTO: Odvoz a likvidácia odpadu a. s.

Rozhovor s Pavlom Kollárikom: Učme deti históriu, raz ňou budeme aj my

FOTO: DFS Lúčka

FOTO: DFS Lúčka

FOTO: DFS Lúčka

DFS Lúčka v Taiwane | FOTO: DFS Lúčka

Detský folklórny súbor Lúčka je známym telesom, ktoré bolo založené v Petržalke v roku 1985. Odchovalo viac ako 500 detí, ktoré sa neskôr presadili vo vysokoškolských a profesionálnych folklórnych súboroch. Ročne tu nacvičuje bezmála 100 detí, ktoré sú nadšené ako zo sociálnej interakcie s rovesníkmi s podobnými záujmami, ale tak aj z folklóru samotného. Je nástrojom, ako učiť tradíciám aj deti v meste.

Lúčka už vystupovala na veľkých pódioch vo Východnej, na Myjave či Prešove. Dobré meno nielen Petržalke, ale celému Slovensku robí aj vo svete. Svoje folklórne pásma už predstavila v Maďarsku, Turecku, Francúzsku, Dánsku, Nemecku, Egypte, Rakúsku, srbskej Vojvodine, Chorvátsku, Izraeli, Česku, Poľsku, Bulharsku, Taiwane. O súbore a jeho aktuálnom pôsobení sa viac dočítate v rozhovore s jeho vedúcim, Pavlom Kollárikom.

Ako sa darí vášmu súboru? Majú dnes ľudia a najmä deti záujem o folklór?

Záujem o folklór by som rozdelil do dvoch častí. A to na obdobie pred pandemiou a po nej, respektíve počas nej. Pred pandemiou bol záujem veľký.

Chcelo k nám chodiť viac detí ako sme mali kapacitu na cvičenie. Takže nie všetky deti prešli takzvaným konkurzom do súboru. Záujem ľudí bol taký, že sme dokázali vypredať na celovečernom predstavení súboru celý Zrkadlový háj. Ale **pandémia a protipandemické opatrenia, ako vieme, zrazili kultúru a umenie až na kolená**, folklórne súbory nevynímajúc.

Ubudla členská základňa z dôvodu, že sme nemohli mať tréningy a deti prišli o pravidelný pohyb. A to malo väčšie následky, ako len nepravidelnosť. Boli s tým spojené sociálne kontakty, ktoré sú veľmi potrebné pre deti a ich rozvoj. Odvykli si od toho. A takisto odišli aj deti, ktoré vyrástli a boli staršie, takže **úbytok je citeľný**. Pevne verím, že sa to časom zase upraví. Pre súbor Lúčka to malo však aj iný aspekt. V roku 2020 sme mali mať 35. výročie založenia. Tieto výročia sú pre súbory päťročným cieľom. A deti sa na to veľmi tešia. Je to istým spôsobom aj ich odmena za dlhoročné

nacvičovanie, pravidelné tréningy a podobne.

Máme za sebou obdobie Veľkej noci. Aké boli v Petržalke kedysi veľkonočné zvyky?

Veľkonočné zvyky a tradície v mestskej časti Petržalka boli rôzne. Keďže bola Petržalka ovplyvnená nielen rôznymi ľudmi z rôznych regiónov, ktorí žili v Bratislave či v Petržalke; ale aj inými kultúrami a národnosťami. V podstate **každá rodina žijúca v Petržalke mala vlastné tradície**, ale zároveň sa časom ovplyvňovali navzájom. Týkalo sa to hlavne kresťanského vierovyznania. Dodržiaval sa prísny pôst až po zmŕtvychvstaní Ježiša Krista.

„Dnes je šibanie opačné.“

Veľkonočné trojdnie z kresťanského pohľadu bolo najväčším, de facto až 5-dňovým, sviatkom v roku. Začalo vo štvrtok svätou omšou a v piatok už boli ľudia v tichosti. Počas týchto sviatkov nepracovali, nerobili nič so zemou napríklad na poli, v záhrade, ale ani na dvore nezametal. Samozrejme sa starali o hospodárske zvieratá, pretože museli. Všetko malo súvis s vierou. **Na stoloch mali rôzne pôstne jedlá**, podľa toho, z akého regiónu sa prisťahovali. Niektorí boli až do nedeľného rána doslova len o chlebe a vode.

Práve na Veľkonočnú nedeľu, po účasti na svätej omši, mala rodina spoločný obed, ktorý bol slávnostný. Na Veľkonočný pondelok bola nosnou časťou takzvaná šibačka. Mládenci korbáčom vyšibali dievky, prípadne ich obľali vodou z vedra. **Každá dievka bola rada, ak za ňou prišli mládenci**. Dievky mali pre mládenčov pripravené pohostenie vo forme koláčov,

klobások, slaniny, ale v niektorých rodinách ponúkli mládencom buď vínom alebo domácim, čiže páleným alkoholom. Šibalo sa hlavne v doobedňajších hodinách.

Mládenci nechodili len za rodinou alebo širšou rodinou, ale snažili sa vyšibať čo najväčšie množstvo dievok. Boli starší, čiže deti ako takých sa to netýkalo. Tu nastáva taký paradox, že v tejto dobe je to naopak. Šibať chodia najmä malé deti a ako deti dospievajú, tak sa tento zvyk u nich vytráca.

Myslíte si, že dnešná generácia veľkonočné tradície dodržiava, alebo sú pomaly a isto vrhané do zabudnutia?

Dnešná generácia dodržiava veľkonočné tradície tak, ako im boli predané. Avšak musíme uznať, že v dnešnej dobe je náročné aplikovať tradície. **V menších dedinách alebo obciach ešte tieto tradície žijú, v Petržalke, ako aj v iných mestách je to už iné**. Folklórne súbory ako ten náš sa snažia deťom ukázať, aké to bolo kedysi. Vzdelávame ich o našej kultúre, o kultúre našich starých mám a otcov, o kultúre a živote našich predkov.

Máte spoločenské pranie?

Spoločenské pranie je ťažké zhrnúť do jednej vety v týchto neľahkých časoch a situáciách, ktoré sa okolo nás dejú a majú na nás vplyv. Deti sú naša budúcnosť, a to, čo im dáme my, v nich bude žiť aj naďalej, a my tiež. Preto sa snažíme deťom dávať len to najlepšie; učiť ich o našej histórii, kultúre. Lebo raz budeme históriou aj my.

Kristína Nemcová

Malé, ale významné! Spoznajte Cik-Cak centrum voľného času

Jednou z troch inštitúcií Kultúrnych zariadení Petržalky je aj malé centrum voľného času Cik-Cak, ktoré pre zjednodušenie voláme aj CC Centrum a má skratku CCC. Na Jiráskovej ulici je Petržalčanom k dispozícii už od marca 1991 predovšetkým so svojimi **výtvarnými ateliérmi, herňami pre deti a tanečnými sálami**.

Pre mnohých je však Cik-Cak Centrum aj bránou do spoločného života, pretože koncertná sála, ktorá je spolu s výstavnou sieňou súčasťou tohto kultúrneho zariadenia, je využívaná aj ako obradná sieň.

V minulom kalendárnom roku malo toto malé, ale veľmi významné kultúrne centrum aj napriek prísnyim epidemiologickým opatreniam pripravených 63 podujatí, z toho sa podarilo uskutočniť napriek obmedzeniam až 48. Z plánovaných ôsmich výstav sa vo výstavnej sieni uskutočnilo síce len päť, no v čase lockdownu sa podarilo mnohé priestory centra zreštauro-

vať a revitalizovať. Príďte sa pozrieť, ako po rekonštrukcii ožili novou kvalitou. V mesiacoch apríl a máj sú v Cik-Cak Centre pripravené nasledujúce verejné podujatia:

Eko obal na knihu - 22.4.

Tvorivá dielnička, na ktorej si vytvoríte zo starých baliacich papierov, novín a iných materiálov zaujímavé obaly na knihy do vašej domácej knižnice.

Veselý ateliér - 25. 4., 2. 5. a 9. 5.

Tvorivé, výtvarné dielničky pre najmenšie deti od 2 do 4 rokov, počas ktorých sa deti naučia základom práce s klasickými i experimentálnymi technikami formou hravých postupov.

FOTO: KZP

Susedský deň Zeme

23.04.2022 | 10:00 - 20:00 | Dom kultúry Zrkadlový háj

ktorá nám na podujatí tiež zahrá a zaspieva.

23.04.2022 | 13:00 - 17:00 | Dom kultúry Lúky

Udalosť plná spevu, hudby, tancu a odborných, sprievodných programov k téme Deň Zeme – prednášky, workshopy, diskusie, expozície a remeselné trhy výrobkov z prírodných surovín a recyklovateľných materiálov. Podujatie sa v prípade priaznivého počasia uskutoční z veľkej časti v exteriéroch okolia DK Zrkadlový háj, kde nás celou akciou budú sprevádzať hudobné vystúpenia folkových umelcov a pesničkárov pod záštitou legendy tohto žánru Zuzany Homolovej,

Klubovňa s komunitnou záhradou v DK Lúky pripraví počas celého dňa tvorivé dielne a workshop na tému ochrany našej planéty. Odpad premeníme na umelecké diela.

Na neďalekej lúke pred kultúrnym domom sa uskutoční celodenná súťaž chovateľov ZO SZCH Kráľičí hop Bratislava - JARNÝ HOP PETRŽALKA 2022.

V spolupráci s OZ Presadíme pripravíme pre návštevníkov podujatia prednášky na tému sadenia a pestovania stromov, tvorbu netradičných sôch a objektov z odpadových materiálov a nebude chýbať ani skutočné, ukážkové sadenie a vysádzanie, aby sme posilnili biodiverzitu v našom okolí.

Večer autentického folklóru / FS Očová

29.04.2022 | 19:00 | Dom kultúry Zrkadlový háj

Účinkujú: FS Očován, LH pod vedením Jaroslava Harazína | **Rozkazovači:** Ján Chabada-Chovan, Ján Hrončák, Ján Filkor, Povel Holík | **Fujara:** Karol Kočík

Vznik folklórnej skupiny Očován sa datuje do roku 1936, kedy skupina absolvovala svoje prvé vystúpenia. K jej členom patrili zakladajúci členovia SEUKu, ktorí sa neskôr stali legendami a inšpiráciou pre súčasných folkloristov. Aj vďaka nim FS Očován už niekoľko desiatok rokov aktívne pôsobí na slovenskej folklórnej scéne.

Počas rokov pôsobenia sa schopnosti tanečníkov rozširujú a okrem tanečných choreografií z rodného regiónu do ich repertoáru pribúdajú aj tanečné kreácie z iných regiónov, napr. verbung, karička a čardáš z Parchovian, Cigánsky tanec alebo Goral zo Suchej Hory. Vystúpenia tanečníkov dopĺňajú tradičné pastierske hudobné nástroje ako pišťala či fujara, ale aj svižná cimbalová hudba, pri ktorej tónoch vynikajú kreativita a lадnosť pohybov vo vysokom rytme tancu. Vystúpenia FS Očován sú tak vždy nezabudnuteľným umeleckým zážitkom.

Na záver programu pozývame na posedenie pri ľudovej hudbe a ochutnávke domácich špecialít.

Sme tu opäť pre vás

Vystúpenie detského folklórneho súboru Kremienok

30.04.2022 | 17:00 | Dom kultúry Zrkadlový háj

Detský folklórny súbor Kremienok pôsobí pri Spojenej škole Sv. Vincenta de Paul v Bratislave – Ružinov. Vo svojich takmer 30-

tych programových číslach súbor čerpá z rôznych oblastí Slovenska: Važca, Terchovej, Horehronia, Myjavy, Trenčína, Zemplína, Oravy a Očovej. Doterajšia práca priniesla súboru viacero úspechov a ocenení na domácich súťažiach,

na javiskách v rámci celého Slovenska, ako aj v mnohých štátoch Európy. Stal sa laureátom viacerých medzinárodných festivalov. Absolvoval množstvo živých vstupov v rôznych rozhlasových a televíznych vysielaniach.

Knižné tipy na apríl

Apríl je často označovaný za mesiac bláznov. Nikdy nevieme, čo od neho môžeme čakať. Hoci je už jar v plnom prúde, apríl nám neraz dokázal, že sa nemožno čudovať, ak zelenú trávku pokropí dážď s krúpami či biela pokrývka. Preto sme vybrali všehochuť kníh, ktoré si so sebou môžete vziať do každého (ne)času.

FOTO: Ivana Vrabľová

FOTO: Ivana Vrabľová

FOTO: Ivana Vrabľová

Yoko Ogawa: Ostrov bez pamäti

Vyd. Lindeni, 2021

Čo všetko pre nás znamenajú spomienky?

Človeku môžete zobrať všetko, v tomto románe nastolený systém berie a vymazáva ľudom aj spomienky, pamäť. Čo je horšie ako manipulácia s mysľou, pamäťou človeka? Autorka úchvatne vykresľuje, akú dôležitú úlohu hrajú drobnosti - dotyky, pohľadania, malé predmety, ktoré si doma už ani nevšímame. Aký dôležitý je kontakt človeka s človekom, naše vzájomné ovplyvňovanie sa, láska a spolupatričnosť medzi ľuďmi.

Ottessa Moshfegh: Smrť v jej rukách

Vyd. Literárna bašta, 2021

V zásade nepotrebuje rozprávkovosť fantasy príbehov, napätie detektívok, lascivnosť romantických príbehov - naše vnútro, naše prežívanie je našim vlastným trilerom, detektívkou, psychologickým aj milostným románom. Sme si záhadou aj sami pre seba. Sme si príbehom, do ktorého si denne vymýšľame vlastné príbehy, vlastné pravdy a vlastné detektívky.

Jan Čajovský: Dunaj. Rieka príbehov

Vyd. Ikar, 2021

Rieka príbehov, alebo príbeh rieky. Boli by ste prekvapení, koľko kníh o Dunaji by ste našli vo fonde petržalskej knižnice. Toto je jedna z nich. Autorka cez príbehy, fotografie ľudí a ich príbehov predstavuje život tých, ktorí sú s riekou Dunaj každodenne spojení.

KULTÚRA

československý muzikál
réžia: Ivan Blahút, hudba: Sima Martausová, Peter Uličný

KUBO

*„Anča, ja mám nožík.“
Pocta Jozefovi Kronerovi*

BRATISLAVA
14. 5. 2022
19:00 DK Zrkadlový háj

plejáda skvelých hercov
a tanečníkov

Predpredaj vstupeniek:
v sieti **predpredaj : sk**

Mediálni partneri: **MÝSTIK**, **ALFA**, **VOJ**, **oznam.sk**, **kzp**, **Media L&P Bratislava**
hlavní reklamní partneri: **DERMA REVOLTA**, **DR. KAMENI**, **DREVODOM ŽILINA**, **G:THAL**, **Liptovská Osada**
generálny reklamný partner: **JUNIPERUS**

WEST SIDE STORY
Classic Broadway MUSICAL

Koncept: **JEROME ROBBINS**
Kritická predloha: **ARTHUR LAURENTS**
Hudba: **LEONARD BERNSTEIN**
Texty piesní: **STEPHEN SONDHEIM**
Réžia a choreografia pôvodnej produkcie: **JEROME ROBBINS**
V pôvodnej predlohe: **Music Theatre International (Europe) Limited**
www.mtishows.co.uk

WEST SIDE STORY

Najlepší muzikál všetkých čias

BRATISLAVA
11. 5. 2022
19:00 | DK Zrkadlový háj

predpredaj vstupeniek:
v sieti **predpredaj : sk**

Predstavenie prináša: **respect**
25. ročník 1996

Mediálni partneri: **MÝSTIK**, **brose**, **kzp**, **Media L&P Bratislava**
hlavní reklamní partneri: **DERMA REVOLTA**, **DR. KAMENI**, **DREVODOM ŽILINA**, **G:THAL**, **Liptovská Osada**
generálny reklamný partner: **JUNIPERUS**

Petržalka športuje

to najzaujímavejšie zo sveta tunajšieho športu

Karatisti s ďalšími medailovými žatvami

Mestskú časť naďalej výborne reprezentuje aj Karate klub ŠŠK Bratislava. Jeho zverenci a zverenkyne pridali do vitríny klubu nové medaily a poháre.

Na jubilejnom 30. ročníku Veľkej ceny Chorvátska sa so ziskom 15 medailí (3-6-7) stali jednoznačne najúspešnejším slovenským klubom na turnaji. Zaujal predovšetkým člen Národného športového centra Roman Hrčka, ktorý v kategórii KATA muži U21 zvíťazil v konkurencii 29 reprezentantov z 21 klubov a 9 krajín.

Ďalšie obrovské úspechy nazbierala ŠŠK Bratislava počas 1. kola Slovenského pohára detí a žiakov v Trenčíne. S celkovým počtom 51 získaných medailí (21x 1. miesto, 11x 2. miesto a 19x 3. miesto) sa petržalský klub stal jednoznačným fenoménom turnaja.

FOTO: Karate klub ŠŠK Bratislava

Rušné týždne petržalskej hádzanej

Hádzanársky oddiel Športového klubu polície Bratislava zorganizoval v závere marca Turnaj v minihádzanej v rámci projektu Športom za duševné zdravie detí. Podujatia sa zúčastnilo celkovo 41 družstiev z Bratislavského kraja. Na šiestich ihriskách hralo minihádzanú až 300 detí v štyroch kategóriách, pričom víťazom bol každý jeden zúčastnený, vrátane detí z petržalských škôl na Gercenovej a Záporožskej ulici.

V akcii boli aj petržalskí muži. Tím ŠKP Bratislava so sídlom na Záporožskej ulici bojoval vo štvrt'finále najvyššej hádzanárskej súťaže. Ako piaty tím po základnej

časti však nestačil na favorita z Hlohovca. Štvrtému tímu tabuľky podľahol v sérii hranej na dva víťazné duely 14:22 (vonku) a 25:32 (doma). Semifinále teda ŠKP uniklo, no v závere sezóny bude bojovať o celkové 5. miesto Niké Handball Extraligy.

Aj napriek štvrt'finálovej prehre má dôvody na radosť hráč ŠKP Bratislava Derviš Birdahič. Ten počas marca absolvoval debut v slovenskom národnom drese. Svojimi 6 gólmi prispel k víťazstvu slovenského mužstva nad Belgickom 28:26, po prehre na pôde Belgičanov si však Slováci na MS nezahrajú.

Muži naďalej v strede druholigovej tabuľky

Petržalskí futbalisti sa aj v apríli držia v pokojných ligových vodách II. futbalovej ligy. Zverenci Mária Auxta figurujú po odohranom 24. kole na 9. mieste. V závere marca najprv remizovali na pôde nevyspytateľného Rohožníka, následne doma podľahli Skalici 0:2. Keďže v kádri Petržalčanov šarapatilo v úvode apríla ochorenie COVID-19, duel proti Banskej Bystrici bol odložený na 20. apríla (stretnutie sa skončilo po uzávierke vydania).

Dotácie nad 2000 eur putujú aj do oblasti športu

Miestna samospráva každoročne poskytuje účelové dotácie aj pre neziskové organizácie, rôzne spolky a združenia či právnické osoby vykonávajúce verejno-prospešnú činnosť v najväčšej bratislavskej mestskej časti. Výnimkou nie je ani oblasť športu. Desiatke podporených projektov sa ujde takmer 39 000 eur. Nepodporené organizácie a projekty budú zo strany Miestneho úradu vyzvané, aby do 31. októbra požiadali o dotáciu do 2 000 eur.

Podporené organizácie a výška pridelenej dotácie:

- Basketbalový klub mládeže Petržalka – Five stars, o.z. - 5 000,00 €
- OZ Petržalská hokejbalová liga - 4 931,51 €
- OZ Športový klub LG BRATISLAVA - 4 623,29 €
- ŠK JUVENTA BRATISLAVA - 4 452,05 €
- TK Petržalka, o.z. - 4 246,58 €
- OZ Slovenská kanoistika - 4 006,85 €
- OZ Jednotka tenisová škola - 3 606,16 €
- OZ Univerzum pétanque club - 3 605,14 €
- OZ Slovenská triatlonová akadémia - 3 479,45 €
- OZ Bratislavská hádzanárska akadémia - 872,43 €

Naše futbalistky bez pohárového finále

Futbalistky FC Petržalka stroskotali v Slovenskom pohári pred bránami finále. V semifinálovom dvojzápase nestačili na futbalistky ŠK Slovan Bratislava. Po domácej prehre 0:2 podľahli Slovanistkám aj vonku a prehrali 0:3. Za účinkovanie v súťaži a skvelý semifinálový výsledok si však zaslúžia obrovskú pochvalu.

Dávid Pavlík

Pristáhaný Petržalčan Rado Hoppej: Petržalka už dávno nie je betónová džungľa

FOTO: Ivana Vrabľová

FOTO: Ivana Vrabľová

Kým niekedy boli hlavným znakom Petržalky najmä jej sídliská, v posledných rokoch sa k nim pridala aj zeleň. O ekológii u nás nie je dôležité len rozprávať, ale ju aj začať praktizovať.

Chcete tipy na výlet po zaujímavých miestach na Slovensku? Ak v uliciach Petržalky stretnete Radoslava Hoppeja, spýtajte sa jeho. Rado sa venuje propagácii domáceho turizmu. Svoju rodnú zem ľúbi a Slovákom ukazuje, že pre výživné výlety nemusia cestovať do zahraničia. Počas cestovania po Slovensku však spoznal aj jeho tienistú stránku – znečistené životné prostredie. Preto sa rozhodol spojiť príjemné s užitočným a začal ľudí motivovať k zberu odpadu a ekologickému správaniu.

Draždiak je ľahší o 325 litrov odpadu

Keďže Rado žije v Petržalke, v spolupráci so samosprávou sa rozhodol zorganizovať zber odpadu aj tu, na Draždiaku. Súdržnosť Petržalčanov nezostala svojej povesti nič dlžná. Na zber odpadu s blogerom prišlo viac ako 50 ľudí, ktorí vyzbierali 325 litrov odpadu.

Medzi nimi sa v príľahlom lesíku našlo aj zopár dobre skrytých kuriozít ako napríklad kufre či stolička. Zapojili sa aj deti zo základných škôl ZŠ Černyševského a ZŠ Tupolevova. Bufet Šutrovka, ktorý sa zaujíma o dianie vo svojom okolí po podujatí na znak vďaka dobrovoľníkov občerstvil kofolou.

Prečo si sa rozhodol blogovať s ekológiou?

Bolo to celkom prirodzené. Rodičia mňa aj mojich súrodencov už od malička viedli k zodpovednému správaniu voči našej planéte a k tomu, aby sme aj malými ges-

tami prispievali k jej ochrane. Keď som si založil svoj blog Nie je túra bez Štúra, tak som si povedal, že popri aktívnom cestovaní, spoznávaní a ukazovaní krás nášho Slovenska využijem blog a svoje sociálne siete aj na zdieľanie ekologických tipov či inšpirácie k zberu odpadkov.

„V Petržalke ľuďom na okolí bez odpadkov záleží a sú ochotní svoj čas obetovať jeho čisteniu.“

Myslíš, že tvoja snaha funguje? Inšpiruješ ľudí k ekologickejšiemu správaniu?

Verím, že aj ja svojou troškou prispievam k tomu, že sa ľudia zamyslia a zmenia niektoré svoje zvyky a návyky. Ako v iných oblastiach, tak aj v tejto je to podľa mňa najmä o popude začať. Stačí, že pri nákupe zeleniny či ovocia vymeníme klasické vrecúška za tie látkové. Už aj to je podľa mňa výborný krok. Keď si každý z nás zavedie do života len zopár takýchto malých zmien, ktoré prispievajú k lepšiemu ekologickému správaniu, tak to má zmysel. Postupne si nový návyk človek natoľko osvojí, že bude pridávať ďalší a ďalší bez toho, aby mal pocit, že ho to nejakým spôsobom obmedzuje alebo stresuje.

Ak zorganizuješ so svojimi sledovateľmi výlet do prírody, alebo tebou nazvané „štúrovanie“, zvykneš ho spájať so zberom odpadu?

V batohu mám vždy pripravené aj vrece na odpadky, takže keď niekde štúrujem, snažím sa aj čo-to pozbierať. Vždy sa poteším, keď je to vrece po túre takmer prázdne, no to sa, žiaľ, často nestáva. Nerozumiem ľuďom, ktorí prídu do prírody nabalení, no prázdne obaly či fľaše už späť nevezmú a len tak ich tam zahodia.

„Máme veľký podiel na tom, ako dlho bude ešte Zem Zemou a bude možné ju obývať.“

Si prist'ahovaný Petržalkčan. Ako vnímaš Petržalku z hľadiska biodiverzity, čistoty životného prostredia a ekologických krokov?

Áno, v Petržalke žijem druhý rok a som tu veľmi spokojný. Priznám sa, že som mal zo začiatku obavy, lebo o Petržalke kolujú rôzne reči. No už po pár dňoch som zistil, že sú to len klebety a nemajú nič spoločné s realitou. Počas lockdownov som pomerne intenzívne spoznával rôzne zákutia tejto mestskej časti a objavil krásne miesta plné zelene. Takých je tu naozaj veľa, a pritom sa zvykne Petržalka označovať za „betónovú džungľu“. Na mnohých miestach je aj v súčasnosti vidieť aktívnu výsadbu zelene a stromov. **Stromy majú viacero funkcií, ktoré každodenne ovplyvňujú náš život,** od ochladzovania vzduchu počas horúčav, cez zadržiavanie vzácnnej vody v krajine, až po pohlcovanie toxických látok zo vzduchu.

Tiež sa mi páčia rôzne petržalské iniciatívy na podporu biodiverzity, krokov smerom k ochrane a šetreniu životného prostredia je tu viac. Opäť by som však zdôraznil, že je dôležité aby ľudia začali priamo od seba. Tak sa môžu budovať pevné základy,

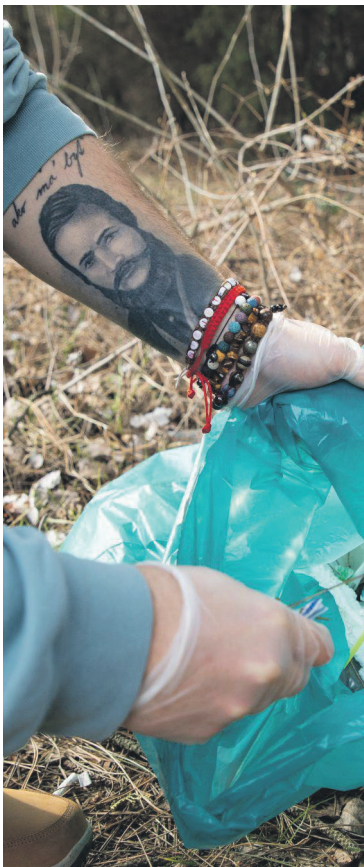

FOTO: Ivana Vrabľová

na ktorých sa dá stavať a meniť pohľad na ekológiu a životné prostredie. Veľmi oceňujem aj viaceré akcie spojené so zberom odpadkov v rôznych častiach tejto mestskej časti. Nepochybujem o tom, že každý z nás chce žiť v príjemnom a hlavne čistom prostredí.

Čo si myslíš, že by Petržalke ešte prospelo z hľadiska ekológie?

Myslím, že Petržalka ide dobrým smerom a vo viacerých oblastiach v rámci ekológie napreduje. Za mňa by určite prospeli tejto mestskej časti edukatívne aktivity spojené s poukazovaním na to, že odpadky patria do koša a nie na zem. Na verejných miestach by boli určite skvelé aj odpadkové koše na separovaný odpad.

V spolupráci so samosprávou si zorganizoval dobrovoľnú akciu na zber odpadu v okolí Draždiaku. Ako ju hodnotíš?

V prvom rade by som sa chcel poďakovať mestskej časti Petržalka a kompetentným zamestnancom, že ma oslovili a spoločne sme tento zber odpadkov pri Veľkom Draždiaku zorganizovali.

Priznám sa, že som mal na začiatku trochu zmiešané pocity

FOTO: Ivana Vrabľová

a bál som sa, že príde len zopár ľudí; o to viac si vážim, že nakoniec ich prišli desiatky. Veľmi sa teším z toho, že sú medzi nami ľudia, ktorým záleží na svete bez odpadkov a obetujú svoj čas pre jeho čistenie.

Čo by si si pri príležitosti Dňa Zeme pre našu Zem prial?

Nech to znie ako akokoľvek klišé, asi by som sa jej najprv ospravedlnil za to, ako sa k nej správame,

že si ju často nevážíme a berieme život na nej ako samozrejmosť. Pandémia koronavírusu či vojna na Ukrajine nám ukázali, že ľudstvo je vo veľkej miere, bohužiaľ, sebecké. Preto by som si želal pre našu Zem viac uvedomelejších ľudí, a ľudí, ktorí sa pričinia o jej ochranu a záchranu. Je dôležité si uvedomiť, že máme veľký podiel na tom, ako dlho bude ešte Zem Zemou a bude možné ju obývať.

Kristína Nemcová

FOTO: Ivana Vrabľová

Prijímanie detí do materských škôl v školskom roku 2022/2023

Mestská časť Bratislava-Petržalka zverejnila informácie o mieste a termíne podávania žiadostí o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie v materských školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti pre školský rok 2022/2023.

Podávanie žiadostí o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Bratislava-Petržalka sa po dohode s riaditeľkami jednotlivých materských škôl so zriaďovateľom uskutoční v termíne **od 2. mája do 6. mája 2022.**

Bližšie informácie k prijímaniu žiadostí o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie poskytnú zákonným zástupcom detí a zástupcom zariadenia v každej MŠ riaditeľka MŠ, jej zástupkyňa alebo pedagogická zamestnávateľka poverená zastupovaním riaditeľky MŠ.

Ďalšie inštrukcie k podávaniu písomnej žiadosti či podmienkam prijímania detí nájdete na webovej stránke www.petrzalka.sk

Mladí hovoria mladým o témach, ku ktorým sa v škole nedostanú

Časť členov Petržalského mládežníckeho parlamentu, ktorá sa venuje vzdelávaniu, bola v roku 2021 ocenená grantom z Európskeho zboru solidarity. Financujú ním ich ročný projekt **Poznávame Neznáme**, ktorý je zameraný na **neformálne vzdelávanie mladých v Petržalke**. Cieľom je oboznámiť študentov základných a stredných škôl s témami, ktoré sa štandardne nenachádzajú v školských osnovách.

Projekt má za cieľ prinášať relevantné, pravdivé a objektívne informácie na tému **mentálneho zdravia**, šírenia dezinformácií a hoaxov, multikulturalizmu,

závislosti a drog alebo aj diskriminácie menšín. Deväťdesiatminútové workshopy sú vedené odborníkmi z daných oblastí, vďaka ktorým môžu študenti nadobudnúť nové vedomosti pomocou hravých a praktických aktivít.

Projekt bude ukončený v júni veľkou konferenciou v Dome kultúry Zrkadlový háj, kde sa stretnú žiaci viacerých základných škôl. Dodatočnými workshopmi, diskusiami a ďalšími aktivitami budú mať možnosť zoznámiť sa s novými témami a zároveň reflektovať všetky skúsenosti nadobudnuté počas workshopov v školskom roku.

INZERCIA

MUZIKER BIKE

nová cyklopredajňa a servis v Petržalke

- otvorené 7 dní v týždni
- široký výber bicyklov a doplnkov
- skúsený personál pre všetkých cyklistov
- odborný servis a dostupné náhradné diely

MUZIKER BIKE Bratislava
Einsteinova 11
02/58 10 17 84
bratislava@muziker.bike

 MUZIKER

Odpad pod hladinou našich vôd: Ako chceme ísť vzorom budúcej generácii?

Miestne vody si žijú svoj vlastný život. Majú bohatú faunu a flóru, ktorú možno spoznávať a vždy v nej nájsť niečo nové. Potápači zo spolku ochrancov vody Octopus majú s nimi vlastné dlhoročné skúsenosti, vďaka ktorým nado- budli potrebu nielen petržalské vody chrániť, ale im aj pomáhať. Stretnúť ich môžete na Veľkom Draždiaku, kde pôsobia ako zá- chranári. Ich prioritnou činnosťou je však práve tá ekologická, počas ktorej naše vody čistia a vyberajú z nich odpad. Viac o petržalských vodách vie predseda spolku, To- máš Rác.

Prvá, základná otázka. Máme čisté vody?

Odpadu je menej ako v minulosti. Za tie dlhé roky sme pravidelným čistením petržalských vôd docielili stav, ktorý máme pod kontrolou. To znamená, že ak odpad vyzbierame, pri ďalšom potápaní presne vidíme, aké množstvo vo vode od po- sledného zbierania pribudlo, vytiahneme ho a vody sú opäť čisté. Najideálnejšie by však bolo, ak by sme vodu nemuseli čistiť vôbec.

Aký odpad lovíte z vôd naj- častejšie? A ako?

Z vody vylovíme najčastejšie odpad, ktorý je nebezpečný pre kúpajúcich sa. To sú napríklad rozbité sklenené fľaše, otvorené konzervy, rybárske háčiky, silony, laná, siete, rôzne kovové armatúry. Rozbitá sklenená fľaša je omnoho nebezpečnejšia ako betónový alebo kovový odpad vo väčšej hĺbke.

No vyťahujeme aj veľký odpad a pomerne jednoducho. Na ťažký predmet upevníme vaky, nafúk- neme ich, pritiahneme k brehu a voda je opäť čistá.

Čo vás pri lovení odpadu prekvapilo?

Prekvapuje ma, že ľudom neprekáža zahodiť ani zálohované

FOTO: Tomáš Rác

FOTO: Tomáš Rác

obaly. Nachádzame ich aj pod vodou a nie málo.

Čo vás hnevá?

Hnevá ma najmä to, že všetok odpad zahodia dospelí ľudia. Ako potom môžeme chcieť od budúcej generácie, aby bola iná, keď rodičia nie sú pre deti dobrým vzorom? Podľa našich pozorovaní zanecháva odpad pri vode 90% ľudí.

Aký má odpad vplyv na vodné živočíchy?

Makroskopický tuhý odpad paradoxne živočíchom vyhovuje,

lebo v ňom nachádzajú úkryt. Ale platí, že odpad je stále len odpa- dom a do vody nepatrí.

Čo môže pomôcť petržal- ským vodám?

Správcovia vôd by sa o ne mali aj náležite starať. Ako ľudia vo svojich domácnostiach pravidelne upratujú, tak by sa malo upratovať aj pri vode a pod ňou. Čistenie raz za rok nestačí. Taktiež pri vodných plochách chýbajú kvalitné koše s pravidelným vyprázdňovaním. Nie také, čo po osadení už o týž- deň nachádzame pod vodou.

Máte nejaké ekologické prianie?

Priať si svet bez odpadu je nereálne. Cestu k čistejšiemu život- nému prostrediu vidím v neustálej environmentálnej výchove u detí aj dospelých, čím množstvo odpadu dokážeme eliminovať. Každý by mal začať sám od seba. Prajem si, aby spoločnosť a kompetentní pochopili dôležitosť udržiavania a čistenia životného prostredia a začali preň aj niečo robiť.

Kristína Nemcová

OSOBNOSŤ PETRŽALKY 2022

KATEGÓRIE**KULTÚRA A ROZVOJ SPOLOČENSKÉHO ŽIVOTA****SOCIÁLNA PRÁCA A OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA****ŠPORT A ROZVOJ AKTÍVNEHO ŽIVOTNÉHO ŠTÝLU****VZDELÁVANIE A ROZVOJ KRITICKÉHO MYSLENIA****ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A OCHRANA PRÍRODY**

**NOMINUJTE DO 1. MÁJA NA
WWW.OSOBNOSTPETRZALKY.SK
A VYHRAJTE 5 POZVÁNOK PRE
2 OSOBY NA SLÁVNOSTNÝ
GALAVEČER.**

**Mestská časť
BRATISLAVA-PETRŽALKA**

Čo dobré sa u nás udialo?

Naša mestská časť sa snaží neustále napredovať, zveľaďovať svoje okolie, načúvať svojim obyvateľom a reagovať tak na aktuálne dianie. Aj v apríli sa stalo množstvo dobročinností, opráv či krokov vpred, na ktoré ste nás upozornili vy.

Jednou z hlavných príčin množstva výtlkov na petržalských cestách je stojaca voda, ktorá neodteká do kanalizácie, ale podmýva ich povrchy a podlažia, prípadne pri zmrznutí počas zimy ničí ich asfalt. Naši makači z oddelenia správy verejných priestranstiev sa preto pustili do čistenia kanalizačných vpustov, pričom nevynechali ani **Macharovu ulicu**.

Vďaka podnetu obyvateľov pribudli na **Mamateyovej ulici** zrekonštruované lavičky. Pripomíname, že na osadenie nových lavičiek do akejkoľvek lokality je potrebné vyjadrenie zástupcu obyvateľov alebo zápis z domovej schôdze. Ten musí obsahovať súhlas väčšiny vlastníkov bytov s osadením lavičiek.

Staráme sa o spokojnosť aj tých najmenších. Kolegovia z oddelenia správy verejných priestranstiev vytvorili pre deti z **MŠ IPjušinova** pocitový chodník.

Mestská časť začala osádzať nové typy smetných košov. V snahe riešiť nevyhovujúci stav odpadkových košov ich petržalská samospráva vymení dovedna 900. Nové koše majú kryt, čím sú zabezpečené voči vonkajším vplyvom a tiež voči ukladaniu komunálneho odpadu z domácností. Nové koše môžete vidieť už na viacerých frekventovaných lokalitách.

Máte doma nepotrebný bicykel? Darujte ho!

Do Petržalky ešte stále prichádza množstvo Ukrajincov utekajúcich pred vojnou. Pomôcť sa v tomto kontexte rozhodol aj jeden z petržalských predajcov bicyklov, ktorý o pomoc požiadal aj našu samosprávu. Pre ukrajinských utečencov je teda k dispozícii zbierka funkčných bicyklov, ktoré môžete priniesť priamo do predajne PRO CYCLING na Medvedovej ulici 1/A.

„Darované bicykle zoservisujeme na naše náklady tak, aby boli vhodné na

použitie. Tie potom posunieme ukrajinským rodinám, ktoré ich môžu využiť pre potešenie detí alebo na presun dospelých. Zamerali sme sa hlavne na detské a dámske bicykle, ktoré sú potrebné najviac,” vyjadril sa majiteľ predajne Andrej Sámal.

Ak máte bicykel, ktorý chcete darovať, alebo poznáte rodinu, ktorá by bicykel potrebovala, môžete prísť priamo na predajňu, alebo napísať na e-mail obchod@procycling.sk.

FOTO: Ivana Vrablová

Rada právnika: Čo ak nájdem čiernu skládku?

Stále aktuálnym a pretrvávajúcim problémom ochrany životného prostredia sú zrejme v každej obci na Slovensku nelegálne skládky, označované tiež ako čierne skládky. Hoci sa zvýšilo ekologické povedomie ľudí, ako aj miera informovanosti verejnosti o tejto problematike, zbavenie sa odpadu legálnym spôsobom v praxi nie je vždy samozrejmosťou.

Pri prechádzke v prírode môžeme nájsť kopy smetia, ktoré nielenže **znehodnocujú estetickú hodnotu prostredia, ale predstavujú nebezpečenstvo pre pôdu, podzemné vody, zvyšujú riziko požiarov alebo inej ekologickej havárie**. Cieľom právnej úpravy je preto zníženie množstva odpadov a predchádzanie ich vzniku. O probléme čiernych skládok píše

JUDr. Jakub Mandelík, PhD. Pod nelegálnou, čiernou skládkou je potrebné rozumieť každý odpad, ktorý je umiestnený na pozemku v rozpore so zákonom č. 79/2015 Z.z. o odpadoch. Jednou z možností, ako aj my môžeme prispieť k odstráneniu čiernej skládky, je jej **oznámenie príslušnému orgánu štátnej správy** (napr. okresný úrad, obec, prípadne mestská časť), v ktorej územnom obvode sa nachádza nehnuteľnosť s nelegálnou skládkou. Oznámiť existenciu čiernej skládky môže akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, a to buď listom alebo inými

vhodnými prostriedkami komunikácie. V oznámení je dôležité špecifikovať lokalitu, kde sa čierna skládka vyskytuje (odporúčame uviesť ulicu a číslo, prípadne GPS súradnice, fotografiu lokality) a druh odpadu (napr. komunálny odpad, stavebný odpad, nábytok a pod.). Povinnosť oznámiť čiernu skládku na svojom pozemku má vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti. Túto povinnosť si musí splniť do troch pracovných dní od momentu, keď zistia jej existenciu, inak mu môže byť uložená pokuta až do výšky 1 500 eur.

Na základe oznámenia sa vykoná obhliadka miesta za účelom určenia rozsahu čiernej skládky a výšky vzniknutej škody. Cieľom tohto postupu je zistiť, či konaním (neznámej) osoby došlo k spáchaniu niektorého z trestných činov proti životnému prostrediu. **Ak skutočnosť nasvedčuje tomu, že skutok má znaky trestného činu, ďalšiu iniciatívu preberie polícia, prokuratúra a nakoniec súd, ktorý bude rozhodovať o vine a treste.** Vlastník, správca

alebo nájomca musí počítať s tým, že pri vyšetrovaní nezákonne umiestneného odpadu na ich pozemku sa bude vyžadovať ich súčinnosť, keďže spadajú do okruhu možných pôvodcov odpadu alebo v horšom prípade páchatel'ov trestného činu.

Pokiaľ vzniknutá škoda nepresiahne sumu určenú v trestnom zákone, začne okresný úrad správne konanie o určenie zodpovednej osoby za nezákonne umiestnenie odpadu. **Ak sa v konaní podarí zistiť pôvodcu čiernej skládky, má správny orgán okrem peňažnej pokuty až do výšky 2 500 eur možnosť uložiť aj povinnosť v stanovenej lehote a na vlastné náklady odstrániť nelegálnu skládku.** V prípade nevypátrania zodpovednej osoby sa začne konanie vo veci určenia osoby povinnej zneškodniť nezákonne umiestnený odpad. Osobou poverenou odstrániť čiernu skládku môže byť obec, príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva (napr. okresný úrad), držiteľ nezákonne umiestneného odpadu

alebo samotný vlastník, správca či nájomca (to však iba v prípade, že prejaví záujem zneškodniť nezákonne umiestnený odpad). Tieto osoby majú následne nárok na náhradu vynaložených nákladov voči pôvodcovi čiernej skládky.

Na záver je vhodné poznamenať, že tí, ktorí vytvorili čiernu skládku alebo prispeli k jej vytvoreniu, musia počítať nielen s nákladmi na jej odstránenie, ale vystavujú sa tiež riziku novej trestnoprávnej represii zo strany štátu. Páchatel'om trestného činu neoprávneného nakladania s odpadmi hrozí trest odňatia slobody až na dva roky. Ak dôjde ku škode veľkého rozsahu, je trestná sadzba určená vo výške 4 až 10 rokov.

Ak ste našli čiernu skládku aj v našej mestskej časti, kontaktujte nás, prosím, na podnety@petrzalka.sk a my urobíme potrebné kroky k jej odstráneniu alebo vás nasmerujeme na príslušný orgán.

Poslanecký duel: Správame sa tu ekologicky?

Miroslav Dragun

Natália Podhorná

Miroslav Dragun

Ked' ktorémukoľvek obyvateľovi Slovenska povieť slovo Petržalka, automaticky sa mu pred očami zjaví hradba panelákov. My, ktorí v našej mestskej časti žijeme a dobre ju poznáme však vieme, že Petržalka nie je len betón a asfalt. Sú to aj húštiny lužných lesov v okolí Dunaja, meandre Chorvátskeho ramena a lúky, ktoré sú domovom vzácnej fauny a flóry. Každý, kto sa po týchto miestach niekedy prešiel, pochopil, aký poklad skrýva Bratislava priamo vo svojom srdci v našej Petržalke a ako veľmi sa líši od iných európskych metropol. Umelo a s veľkými nákladmi udržiavané parky v Londýne či v Paríži sa nemôžu ani len rovnat' so zážitkom divokej prírody, ktorú nájdeme len pár metrov od rušného mestského života.

V posledných rokoch sme sa spolu s vedením mestskej časti veľmi sústredili na zvýšenie kvality životného prostredia pre obyvateľov mestskej časti, a to zlepšením starostlivosti o verejné priestranstvá alebo odstránením invazívnych druhov drevín, ktoré vytlačali naše pôvodne lipy, javory a ďalšie dreviny, ktoré sú pre našu mestskú časť dôležité.

Avšak treba povedať, že nie všetko v starostlivosti o našu zeleň išlo hneď bez problémov. Mestská časť zdedila nefunkčný, neefektívny podnik verejnoprospešných služieb a zle nasta-

vené dodávateľské vzťahy, ktoré spôsobili v prvom roku nášho pôsobenia problémy pri kosení, ktoré si všimli v podstate všetci obyvatelia Petržalky a jej návštevníci. Ale v krátkej dobe sa nám v spolupráci so starostom podarilo urobiť z VPS-ky modernú organizáciu, ktorá využíva moderné postupy pri starostlivosti o našu zeleň. Starostlivosť o naše životné prostredie však nie je len kosenie, ale aj výzvy, ktoré majú nadregionálny a nadnárodný charakter. A tá výzva sa volá národný park Podunajsko.

Mestskú časť preto v spolupráci s hlavným mestom, župou a ministerstvom životného prostredia čaká v oblasti životného prostredia táto staronová výzva - vyhlásenie národného parku Podunajsko.

Práve vyhlásenie nového národného parku, ktorý by sa rozprestieral aj na petržalskom brehu Dunaja od hraníc z Rakúskom až po Lužný most by priniesol mestskej časti novú pridanú hodnotu nielen v oblasti ochrany životného prostredia, ale aj v rozvoji cestovného ruchu v našej Petržalke. Príklad si môžeme zobrať zo susedného Rakúska, kde národný park Donau auen tvorí aj prirodzenú súčasť Viedne.

Verím, že práve táto výzva v oblasti životného prostredia posunie našu mestskú časť opäť o stupeň vyššie v téme ochrany prírody a v rozvoji novej turistickej infraštruktúry. Za

posledné tri roky sme dokázali, že sa vieme starať o naše verejné priestranstvá, že vieme lepšie a efektívnejšie kosť naše vnútrobloky a preto verím, že sa budeme vedieť spolu s našimi partnermi z ministerstva, župy a mesta starať aj o rozvoj budúceho národného parku v Petržalke.

Natália Podhorná

Ked' sa pozrieme do minulosti, do čias výstavby Petržalky, o ekológii tu možno hovoriť len ťažko. Primárnym cieľom vtedajších „inžinierov“ bolo umiestniť čo najviac ľudí na čo najmenej metrov štvorcových, v dôsledku čoho Petržalka diametrálne zmenila svoju tvár a charakter. Zo záhradkárskej obce s rodinnými domami a ovocnými sadičkami sa stalo najväčšie sídlisko v strednej Európe, ktoré sa dlhé roky nevedelo zbaviť nepríjemnej nálepky súvisiacej s jeho nepríťažlivou podobou a miestami pomerne vysokou kriminalitou, najmä čo sa týka užívania drog. V tomto období Petržalka prišla o značnú časť lužných lesov, ktoré dnes patria k tým najvzácnejším územiám mestskej časti. O nejakej ekológii sa vtedy hovoriť nedalo, vtedajší režim si kladol iné ciele a ochrana prírody a životného prostredia išla do úzadia.

Posledné roky preto môžeme sledovať čoraz väčší záujem občanov o veci verejné a ich snahu zapojiť sa do rozhodovacích procesov. Veľmi

pozitívne v tejto súvislosti vnímam, že participácia sa stala bežnou, v mnohých oblastiach priam nevyhnutnou súčasťou schvaľovania mnohých projektov či zámerov. Tie sa rovnako posudzujú aj z ekologického hľadiska, čo by ešte pred niekoľkými desaťročiami mnohí považovali za utópiu.

Rozhodnutie Petržalky vybrať sa ekologickejšou cestou je zjavné najmä posledných pár rokov. Miestnemu úradu sa podarilo rozbehnúť viacero ekologických projektov, vrátane ambiciózneho Spoločne EKO. Jeho hlavným cieľom je šírenie osvedčujúcej sa trvalo udržateľného rozvoja v miestnych materských školách. Vzťah k ekológii a životnému prostrediu by sa mal budovať už od malička, a to formou environmentálneho vzdelávania tých najmenších. K tomu je, samozrejme, potrebné najprv poskytnúť dostatočnú podporu v oblasti environmentálneho vzdelávania učiteľom, ktorí tak následne budú môcť svoje poznatky posunúť ďalej. Ambíciou Spoločne EKO sú okrem iného recyklácia odpadu, zavádzanie zón bez jednorazových plastových fliaš či vybudovanie oázy pre vtáky a hmyz v tunajších MŠ. Mnohé z toho sa v niektorých z nich už podarilo naplniť.

V tomto duchu začal postupne fungovať aj miestny úrad, kde pribudli okrem bežných smetných košov aj tie na staré zubné kefky. Ich veľký problém je, že sa nerecyklujú, pretože sa skladajú z viacerých druhov plastu, ktorý nikto neoddeľuje, takže končia na skládkach. Vďaka ich vytriedeniu sa však dajú ďalej zhodnocovať, napríklad na výrobu smetných košov na triedený odpad.

Takisto je tu snaha o udržanie biodiverzity v našej mestskej časti. Z tohto dôvodu pribudli viaceré plochy, ktoré sa nekosia. V spolupráci s odborníkmi tam boli vysadené lúčne kvety, ktoré poslužia hmyzu a opeľovačom. Na jar vždy krásne rozkvitnú a robia radosť obyvateľom. Je veľmi dôležité zachovať rozmanitosť foriem života, pretože práve v súčasnosti sme svedkami jedného z najväčších vymieraní živočíšnych druhov v histórii.

Už samozrejmosťou by malo byť triedenie a recyklácia odpadu. Slovensko v tomto, bohužiaľ, v porovnaní s ostatnými krajinami Európskej únie výrazne zaostáva. Je preto potrebné na to neustále upozorňovať. Už onedlho pribudnú v Petržalke hnedé kontajnery na bioodpad, ktorý tvorí výraznú zložku všetkého odpadu. Vďaka tejto možnosti sa opäť posunieme o malý krok vpred v našej snahe správať sa zodpovedne a ohľaduplne k životnému prostrediu.

Bratislava bola pred pár rokmi jednou holandskou štúdiou označená ako tretie najzelenšie veľké mesto na svete. Významným spôsobom k tomu prispieva určite aj Petržalka. Robme všetko pre to, aby sme si udržali tento chvályhodný status. Robíme to, koniec-koncov, sami pre seba, nie pre postavenie v rebríčku.

INZERCIA

CSOKO – AUTOVRAKOVISKO RECYKLÁCIA MOTOROVÝCH VOZIDIEL

Pšeničná 8/B, 821 06 Bratislava, Podunajské Biskupice

- predložiť TP, OEV a OP
 - vozidlo vyradíme z evidencie DI-PZ
 - poskytnutie odťahovej služby
- ### BEZPLATNE

Tel.: 0903 208 253, 02/4552 4294

E-mail: vrakoviskocsoko@gmail.com

Čas: PO – PI / 08⁰⁰ – 17⁰⁰ hod.

 „Kto chce hýbať svetom,...“ (dokončenie je v tajničke) Sokrates						Pomôcky: Patay, RO, Sason	Mužské meno	Okaté ženy (expr.)	1. časť tajničky	Možno, hádam	Nanotesla (zn.)	Športová potreba, atletické nádrie	Obloka, otvor v stene
						Útočná skupina, prepadový oddiel							
						Odborník v akustike							
						Obyvatelia Saska					Spiš. Nová Ves (EČV)		
											Otec (det.)		
						Druhí, inakší				Orgán zraku			
						Union Europe			Rímske číslo 95				
						EČV okr. Košice			Výskumná raketa			Silil	Nech, po česky
Autor: Vierka Blahová	Slovensko (MPZ)	3. časť tajničky	Rozpočet, výkaz	Nórska koruna (nem. skr.)	Kus (skr.) Dvojhláska			Výlučok z úst					
								Mzdy					
Sen							2. časť tajničky						
							Horel plameňom						
Meno Kataríny						Žbinkot							Citoslovce posmechu
						1000 mm							
Pomôcky: malm, Arator, Ake	Ročné obdobie				Nie staro						Im patriaci		
	Verdiho opera				Turecká rieka						Figliarka		
Asociácia stolného tenisu (skr.)				Odlúčená skupina							Kráčala		
				Vrece, po česky							Mal vedomosti		
Slovo tvorná prípoma			Argentínske sídlo						Splietaj veniec			Olej, na recepte	Ut intra (skr.)
			Umelá tvár						Súper, protivník				
Bystrosť, dôvtip								5. časť tajničky					
								Dvojkole- sové vozidlo					
Rímsky básnik							Pichali						
							Navždy, večne						
	Drevina s kmeňom	Vidina v spánku				Lesklý kov						Dospelý, po anglicky	Týkajúce sa lane
		Odhadom				Letovisko v Chorvátsku							
Sokol, po česky					Citoslovce úderu				Nariekal (bás.)				
					EČV Poltára				Klavír (skr.)				
Tunnel Diode Amplifier (skr.)				Krik (zastar.)						Meno Adely			
				4. časť tajničky						Otič			
Kód rumunčiny			Prsklo								Vzor. nitridu uránu		
			Národná liga (skr.)								Stredová priamka		
Obloky					Severské mužské meno				Žili, jestvovali				
Vrstva druhojor					Siet'ovaná tkanina				Isto, zaručene				

Na troch vyžrebovaných čitateľov, ktorí úspešne vylúšia tajničku, čakajú ceny. Odpovede nám zasielajte na e-mailovú adresu noviny@petrzalka.sk a do predmetu správy uveďte Tajnička.